

SO SED JE

Ralf Westhoff

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija

Hišna centrala **+386 (0)1 4258 222**

Tajništvo **+386 (0)1 4257 148**

Blagajna **+386 (0)1 2510 852**, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure

in uro pred predstavo, e-naslov **blagajna@mgl.si**

E-naslov **info@mgl.si**

Spletno mesto **www.mgl.si**

Barbara Hleng Samobor direktorica in umetniška vodja

Petra Bizjak direktoričina pomočnica – poslovna vodja

Janez Koleša direktoričin pomočnik za tehnične zadeve

Alenka Klabus Vesel dramaturginja in arhivarka

Eva Mahkovič dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka

Petra Pogorevc dramaturginja in urednica Knjižnice MGL

Ira Ratej dramaturginja in vodja izobraževalnega programa

Maja Cerar, Martin Vrtačnik lektorja

Simona Belle vodja službe za odnose z javnostmi in trženja

tel. +386 (0)1 4258 222

Helena Štrukelj koordinatorka in planerka programa

tel. +386 (0)1 4440 309

Katarina Koprivnikar vodja projektov

tel. +386 (0)1 4258 222

Petra Setničar koordinatorka obiska

tel. +386 (0)1 4258 222

Urša Petelinek in **Rok Špacapan** blagajničarja in informatorja

tel. +386 (0)1 2510 852

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana

Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL.

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega

mag. Mojca Jan Zoran (predsednica), **Ira Ratej** (namestnica predsednice), **Alen Jelen, Špela Knol, Ksenija Sever**

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega

prof. Tomaž Gubenšek, Darja Hlavka Godina, Tone Peršak, Eva Mahkovič, Matej Puc

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

VSEBINA

- 7 MIRJANA ULE **SOSEDJE ALI KDO SO TU »TA NOVI«**
- 15 EVA JAGODIC **VAŽNO, DA JE WIN-WIN**
- 21 KAJA NOVOSEL **POT DO SOSEDOV**

RALF WESTHOFF

SOSEDJE

Wir sind die Neuen, 2016

Odrska adaptacija filma *Wir sind die Neuen* (2014)

Komedija

Prva slovenska uprizoritev

Premiera 6. oktobra 2023 na Mali sceni

Prevajalka **ANJA NAGLIČ**

Režiserka in avtorica glasbene opreme **TIJANA ZINAJIČ**

Dramaturginja **ALENKA KLABUS VESEL**

Scenograf **DARJAN MIHAJLOVIČ CERAR**

Kostumograf **MATIC HROVAT**

Lektor **MARTIN VRTAČNIK**

Oblikovalec svetlobe **BOŠTJAN KOS**

Oblikovalec zvoka **TOMAŽ BOŽIČ**

Vodja predstave in šepetalka **Lejla Žorž**

Tehnični vodja **Janez Koleša**

Vodja scenske izvedbe **Matej Sinjur**

Vodji tehnične ekipe **Boris Britovšek** in **Dimitrij Petek**

Tonska tehnika **Tomaž Božič** in **Matija Zajc**

Osvetljevalca **Janez Vencelj** in **Bogdan Pirjevec**

Frizerke in maskerke **Anja Blagonja**, **Sara Dolinar** in **Katarina Morel Kobetič**

Garderoberka **Urška Picelj**

Rekviziterka **Ana Johanna Scholten**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Anne **NATAŠA TIČ RALIJAN**

Johannes **JOŽEF ROPOŠA**

Eddi **TOMO TOMŠIČ**

Katharina **VERONIKA ŽELEZNIK** k. g.

Barbara **KAJA PETROVIČ** AGRFT

Thorsten **NEJC JEZERNIK** k. g.

Jožef Ropoša, Nataša Tič Ralijan, Tomo Tomšič

Veronika Železnik, Nejc Jezernik, Kaja Petrovič

Nejc Jezernik, Kaja Petrovič, Veronika Železnik

MIRJANA ULE

SOSEDJE ALI KDO SO TU »TA NOVI«

Mi smo ta novi, pravi Johannes, predstavnik starejše generacije, ki se vseli v spodnje stanovanje in se s sostanovalcema Anne in Eddijem pride predstaviti mladi generaciji, ki stanuje nad njimi. Kako simbolno – »ta novi«! Novi bi lahko pomenilo tudi »ta mladi« in v besedilu se pokaže, da so stari v primerjavi s ta mladimi zgoraj res »ta mladi« po duhu, po srcu, empatični, svobodomiselni, žurerji.

Johannes na začetku pravi: *Zelo hitro morajo videt, da nismo kakšni dolgočasni penzionisti*. In Anne doda: *Upam, da se ne zakajajo ves čas*. In potem nastopi presenečenje. Ko se hočejo ta novi predstaviti stanovalcem v zgornjem nadstropju in vstopiti v stanovanje, jih Katharina ustavi: *Zelo lepo bi bilo, če bi se sezuli. Čevlje lahko odložite sem pred regal*.

Ta mladi so torej nasprotje ta starim: so rigidni, ujeti v pravila, hladni, urejeni, disciplinirani. Ali kot pravi Katharina iz zgornjega stanovanja: *Zdaj smo tik pred zaključnimi izpiti ... To je pač totalno občutljiv čas. Nimamo prostih kapacitet*. In še dalje: *Mi smo samo sosedje. Sosedje, ki jih na stopnišču prijazno pozdraviš, drugače jih pa pustiš pri miru*.

Besedilo torej govori o dveh generacijah: o starih in mladih, ki so sostanovalci. Živijo zgoraj in spodaj. Pravzaprav besedilo govori o dveh življenjskih stilih mladih v različnih življenjskih kontekstih. In govori o tem, da so stari mladostne življenjske stile in mladostne vrednote ohranili do starosti. Implicitno govori tudi o tem, kako družbeni konteksti vplivajo na oblikovanje mladosti in življenjskega poteka nasploh.

Življenjski potek ne glede na družbenozgodovinske okoliščine pomeni nekakšno potovanje posameznice ali posameznika skozi življenjski cikel od rojstva do smrti. Pojem poti se tu nanaša na življenjsko linijo ali biografijo. Ko raziskujemo življenjski potek, proučujemo družbene vzorce tega potovanja in posamična pričakovanja, odločitve, smeri gibanja. Pojem življenjskega poteka je hkrati psihološki (nanaša se na spremembe v posameznikovi biografski izkušnji in identiteti ter socialni vključenosti) in sociološki (nanaša se na družbene, institucionalne strukturne spremembe v socialnem in zgodovinskem času, ki vplivajo na življenjski potek).

Življenjski potek deluje na presečišču treh časovnih dimenzij: biografskega, socialnega in zgodovinskega časa. Ljudje v istem časovnem obdobju se srečujejo s podobnimi življenjskimi problemi in podobno osmišljajo svoje življenjske poti. Na posamični ravni lahko razvijajo posebne biografske usmeritve in strategije, na družbeni ravni pa potrjujejo socialni in zgodovinski čas ter njegove zahteve ali pa so spodbuda za spremembe v njem.

Družbeni prehodi od ene generacije k drugi omogočajo prenašanje kulturne dediščine od starejših generacij na mlajše. Pomenijo pa tudi, da se ta dediščina lahko spreminja, prenavlja in prilagaja novim znanjem in novim razmeram. Generacije se ne oblikujejo v otroštvu, omogoči jih šele obdobje mladosti. Šele mladostniki začenejajo problematizirati in reflektirati svoja individualna in kolektivna izkustva ter svet okrog sebe.

V družbah industrijske moderne sta se zgodili predvsem dve veliki spremembi v odnosu med generacijami: za nove generacije ni dovolj, da si samo pridobijo znanje predhodnic, da sprejmejo tradicijo, ampak morajo preseči starejše generacije, če se hočejo potrditi. Vsaka nova generacija v sodobni družbi želi biti inovativna, izvirna. Ta pritisk dodatno vzpostavlja medgeneracijske napetosti. Na družbeni ravni se generacijski spor kaže kot konflikt med starejšo generacijo, ki poskuša to, kar je ustvarila, ohraniti in vsiliti mlajšim, in prihajajočo generacijo, ki se poskuša uveljaviti z zanikanjem stare, spreminjanjem in uvajanjem novosti.

Na to temo je zanimiv pogovor med ta starimi (Johannes, Anne) in ta mladimi (Katharina, Thorsten), ko Johannes povabi ta mlade na rundo frizbija, pa ga Katharina zavrne.

KATHARINA: *A ste razumeli, da se moramo učiti?*

JOHANNES: *Ampak pavze so pomembne.*

THORSTEN: *Na tipko za pavzo ste vi pritisnili pred 30 leti in pri tem ste tudi ostali. Kam to pelje, pa vidimo. Hoče kdo iz tega stanovanja pozneje živeti v skupnem gospodinjstvu revežev? Odgovor je: ne. In, by the way, če bi se vi takrat majčkeno bolj zmigali, nam danes ne bi bilo treba diskutirati o predpisani dolžini študija in prispevkih za študij.*

ANNE: *Močno držim pesti, da bo to s kariero res ratalo.*

THORSTEN: *Ja, hvala. Bit reven je čisto romantično, ko si mlad. Ko si star, je pa samo bridko, a ne.*

ANNE: *Bridko je, če uspeh življenja meriš v evrih – to je bridko, dragi mladi prijatelj.*

Generacijski konflikt se je posebej zaostрил v drugi polovici 20. stoletja. Začel se je s postopnim osamosvajanjem mladih. Ti so začeli izražati svoja stališča, vrednote, usmeritve do sebe in sveta. Ta emancipacija mladih je dosegla vrhunec v študentskih uporih konec šestdesetih let. Nadaljevala se je v sedemdesetih in osemdesetih letih z novimi družbenimi gibanji, katerih pobudnik in akter so bili prav mladi. Pomembna značilnost mladinske kulture v sedemdesetih in osemdesetih letih je bila nezadržna potreba po univerzalizaciji načel, vrednot, življenjskih ciljev, za katere so se zavzemali mladi. V ospredju tega univerzalizma so bile človekove pravice, enakost možnosti, pravna država, družbena pravičnost, solidarnost z zatiranimi in odrinjenimi družbenimi skupinami in narodi, mirovništvo, odpor do potrošništva. Zanimivo je, da so mladi uresničevanje teh zahtev terjali kot nekaj samoumevnega, ne kot utopične cilje.

Jožef Ropoša, Nataša Tič Ralijan, Tomo Tomšič

Nataša Tič Ralijan, Nejc Jezernik

Ob teh zahtevah pa so se pojavile še nove, ki so bile bolj stvar individualnih življenjskih projektov, želja in fantazij kot realne zahteve. Med te želje spadajo težnje po neposrednosti, čustvenem in čutnem izražanju, po duhovni rasti, neodtujenih medosebnih odnosih. V teh ciljih so si bili družbeno angažirani študentje in različne mladinske subkulture (hipiji, jipiji, rokerji in drugi) najbližje, kar kaže, da je prav v teh »psiholoških« zahtevah zajeto gibalno središče študentskega gibanja.

Študentska in kasneje nova družbena gibanja niso bila politična gibanja v tradicionalnem pomenu besede. Niso imela jasnih političnih ciljev, po večini niso zagovarjala obsežnih družbenih revolucij, niso bila strankarsko vezana, niso jih vodile izdelane organizacije političnih aktivistov. Politična pa so bila v tem, da so v javno zavest pripeljala številne težnje libertarne civilne družbe in tudi povsem posamične, psihološke potrebe: čutno in čustveno izražanje, moč domišljije in fantazije, potrebe po samouresničevanju, nekonformnost, svobodno kreativnost, nenasilje. Ob tem so študentska gibanja sprožala več novih družbenih potreb, ki so sčasoma postajale vse pomembnejše in se nanje še danes vežejo različna civilnodružbena gibanja: ekologija, mirovništvo, feminizem. Geslo *Zasebno je politično* je bilo verjetno najbolj odmevna politična inovacija študentskih gibanj, skupaj z geslom *Make love, not war*, ki so ga popularizirali hipiji.

Vsak družbeni dosežek, tudi sociokulturno osamosvajanje mladinskega sveta v primerjavi s svetom odraslih, ni razumljiv sam po sebi. Je rezultat kompleksnih zgodovinskih dogajanj in socialnih nasprotij ter vztrajnih in napornih prizadevanj posameznikov in skupin. Njegovo glavno gonilo je bil pospešeni družbeni in ekonomski razvoj sodobnih industrijskih in tržnih družb. Vendar je to le splošna družbenoekonomska podlaga za sociokulturno osamosvajanje mladih, ki so jo mladi nadgradili s svojimi, včasih radikalnimi posegi v kulturno in socialno tkivo sodobnih družb. Zato je vtis, da je obstoj posebnega in dokaj samostojnega mladinskega sveta samoumeven, varljiv. Poleg tega ta vtis prikriva krhkost te »stvaritve«, ki se lahko hitro izniči.

Tako Eddi resignirano ugotavlja: *Anne, nisi preprečila industrijskih con in hitrih cest. In ljudje, s katerimi si se bodla celo življenje, danes živijo v vili z vrtom in pogledom na jebeno Starnberško jezero. Sooči se z dejstvi ... Ja, kaj je - nisi se pač hotela udinjat za denar. Tem ljudem danes ni treba skrbet glede keša. Ampak ti, ti si pa naenkrat prisiljena, da vsako, ampak res vsako sekundo razmišljaš o denarju. Ker nimaš nič. Nič. Niti denarja za internetni prikluček nimaš. Tvoje pegaste sove so pa od vseh, tudi od tistih, ki se niso niti malo zanimali za njih. Anne, rad te imam, ker si taka, kot si. Ampak, prosim, ne govori mi, da si zmagovalka v tej igri.*

V nasprotju z mladimi sedemdesetih in osemdesetih let prejšnjega stoletja, ki sta jih opredeljevala družbena kritika in socialni idealizem, kažejo sodobni mladi močno usmeritev k pragmatizmu. Reševati želijo tiste praktične probleme, ki so povezani z njihovimi življenjskimi usmeritvami in priložnostmi. Ne zanimajo jih splošni družbeni problemi, družbene spremembe, zato pa se toliko bolj posvečajo svoji uspešnosti v poklicu, zasebnosti in odnosom.

Tipičen je v tej zvezi pogovor med Eddijem od spodaj in Barbaro od zgoraj.

EDDI: *Kdo pa je bil mladenič, ki je prejle zginil?*

BARBARA: *Moj zaročenec.*

EDDI: *Oho, kaj pa je to »zaročenec«?*

BARBARA: *Šarmanten mladenič z odličnim okusom, ki me je vprašal, če se hočem z njim poročiti.*

EDDI: *Aha, kaj pa je to »poročiti se«?*

BARBARA: *Poroka je stejment. Stejment, da se imata dva rada, da držita drug z drugim in se hočeta skupaj postarat. To je dobro, ker se ti potem ni treba preselit v skupno gospodinjstvo bebavih starčkov.*

Vrednotni sistem individualizacije vsebuje zametke nove etike, ki sloni na »dolžnostih do samega sebe«. To se zdi popolno nasprotje tradicionalni etiki, ki je slonela na dolžnostih do drugih in do družbe kot celote. Pojavljajo se nova protislovja, zaradi katerih sta osamosvajanje in osebnostna rast težja, kot sta bila doslej. Mladi se sicer osvobajajo tradicionalnih vezi in odvisnosti, toda po drugi strani postajajo vse bolj odvisni od pritiskov drugih socialnih institucij, na katere imajo le malo vpliva. Starejše generacije še lahko črpajo moč za prilagajanje novim oblikam podružbljenja iz »socializacijskih rezerv« preteklosti, kombinirajo tradicionalne in nove vidike individualizacije. Mladi pa bodo morali vse življenje preživeti v pogojih nove modernizacije družbe.

Mladi so danes postavljeni pred visoke zahteve glede svoje študijske in delovne uspešnosti ter izpostavljeni precejšnjim tveganjem, da na določenih področjih življenja odpovedo in potem vse življenje nosijo posledice tega. V takšnih razmerah bi bilo naivno pričakovati, da se mladi ne bodo prilagodili temu novemu položaju. Zato ne čudi povečano zavzemanje mladih za domnevno tradicionalne vrednote, kot so samodisciplina, red, prizadevnost.

Zato Anne ugotavlja za ta mlade zgoraj: *Čudno so odrasli.* In Eddi doda: *Zategnjeni so, nič drugega.*

Mladi danes želijo običajno življenje, običajen konec šolanja, običajno službo. Zdi se, kot da mladi govorijo: »Nisem nič posebnega in tudi nočem biti kaj posebnega. Poskušam le doseči, da jemljem stvari takšne, kot so, vendar lahko vsak čas vse postane drugačno.« Želja po običajnosti je lahko izraz spremenjenih družbenoekonomskih okoliščin. Lahko je običajnost postala nekaj komaj dosegljivega. Lahko je tudi zatočišče pred »terorjem individualizacije«. Ta retorika običajnosti jim omogoča vzpostavljanje navidezno jasnega položaja, vendar jim ne omogoča diskurzivne artikulacije svojega položaja. Simulacija običajnosti je za mlade v določeni meri kot oklep. V času, ko se je vse običajno spreverglo in ni več nič zavezujočega in trdnega, se postavlja vprašanje o normi običajnosti, po tem, katere strukture in diskurzi narekujejo mladim to normo.

Demografsko so mladi na strani tistih, ki izgubljajo, saj se zmanjšuje demografski delež mlajših generacij v razmerju do deleža starejših generacij. To bi nas lahko navajalo k domnevi, da se tudi v družbi ravnotežje moči premika vse bolj v korist starejših. Pa vendarle so mladi na številnih življenjskih področjih še vedno mnenjski vodje ali pomembni nosilci novosti. Tako imajo prednost na področju novih znanj, uporabe novih tehnologij. Mladi ustvarjajo koalicije z institucijami kulturne sfere, mediji, kulturno industrijo, novimi tehnologijami. Te tehnologije

so danes stopile na mesto nekdanjih vrstniških skupin in igrajo vlogo mediatorja med klasičnimi institucijami, kot so družina, šola, delovno mesto.

Krepitev kulturnega kapitala v primerjavi z ekonomskim kapitalom pa ima za mlade lahko tudi negativne posledice, posebej tedaj in tam, kjer v družbi prevladuje ekonomski kapital. Vse bolj dolgotrajna osamitev mladine od proizvodne sfere in s tem od virov ekonomskega kapitala namreč slabi družbeno moč mladih. Povečuje se nevarnost, da se individualizacija mladosti izteka v socialno osamitev mladih, ki jo sodobna tehokultura in mladinska potrošnja le prekriva, ne pa ukinja. Mladi sicer ostajajo občutljivi za družbene razmere, vendar so se vse manj sposobni upreti tem razmeram in se spopasti z njimi. Preprosto jim umanjka socialnih podpor in subjektivnih moči za odpor in dejavno kritiko.

Tako se na koncu zgodbe ta mladi zgoraj zlomijo, ali kot ugotovi Johannes: *Tile so v riti, čisto so sesuti*. Thorstna od neprestanega sedenja udari bolečina v hrbtu. Katharina ugotavlja: *Sedim dvanajst ur na dan. Od tega šest ur samo trapasto buljim v liste. Izpita ne bom naredila. To je moja zadnja šansa. In potem bom brez državnega izpita in bom končala tako kot vi trije*. Barbara v svoji sobi tuli, ker jo je zapustil zaročenec.

Sranje, človek se počuti tako mladega, ko vidi to polomljeno mladino, doda Johannes. In ta stari gredo pomagat ta mladim. Anne masira Thorstnu hrbet. Johannes kot pravnik pomaga Katharini pri študiju in Eddi tolaži Barbaro s citati iz Goethejeve tragedije *Egmont: Radost, zamišljenost, žalost srca, strah, hrepenenje, bridkost pozna; strta do smrti in vriska v nebo – duša, ki ljubi, je srečna samó*.

Izkaže se, da so vendarle vrednote ta starih, kot je solidarnost, empatija, sočutje, univerzalnejše in pomembnejše od pragmatičnih materialno-kariernih vrednot mladih. To je pomembno sporočilo besedila in uprizoritve za naš razčlovečeni svet.

Tomo Tomšič, Kaja Petrovič

EVA JAGODIC

VAŽNO, DA JE WIN-WIN

Ko sem prvič vstopila v stanovanje, ki sem si ga kasneje delila z dvema študentoma, so mi v oči najprej padle tri stvari: velik lok in lokostrelska tarča (s sliko določene političarke) na koncu hodnika, poklopna pingpong miza (ki se »uporablja striktno za beer pong«) na sredi hodnika in velik šank iz starih jabolčnih gajbic, ki je zavzemal tretjino dnevne sobe. Pod šankom je bilo na litre in litre različnih vrst alkohola, velik ledomat, gasilska sekira in vikiški meč. Cimra sta bila simpatična mlada fanta, ki sta že v zgodnjih dvajsetih gradila kariero: prvi pri policiji in drugi v politiki. Po kratkem predstavitvenem pogovoru smo ugotovili, da se naše energije odlično ujamejo in že dva dni kasneje sem bila vseljena. Hišna pravila, zadolžitve, plan čiščenja ... in obvestilo, da si enkrat v zadnjem tednu vsakega meseca vsi trije zvečer vzamemo čas za piknik na balkonu, da si povemo vse, česar zaradi zaposlenosti nismo utegnili v prejšnjih tednih, pa bi želeli, da izmenjamo mnenja, se preprosto podružimo, zabavamo in utrdimo odnose. Ker nismo le tujci, ki stanujejo skupaj, ampak smo cimri, Wohngemeinschaft oziroma krajše WG, kot temu pravijo Nemci. Bivalna skupnost. Prostor, kjer se lahko zapreš v sobo in si sam svoj, kuhaš le sam zase, in če nočeš, nikoli ne razlagaš o osebnih stvareh, a vseeno pripadaš enoti, skupnosti, skupini ljudi, ki nastopa skupaj proti svetu in s katerimi vzpostaviš poseben odnos, in če tako želiš, z njimi preživiš veliko časa, deliš veliko aktivnosti. Kot recimo igranje videoigre Super Mario Kart, nedeljski večerni turnirji so bili vsekakor zelo ljub del mojih vikendov.

WG torej opisuje skupnost ljudi, ki niso v sorodu, a bivajo v isti stanovanjski enoti, v kateri imajo vsak svojo sobo, delijo pa si kopalnico, kuhinjo in dnevno sobo. Za tovrstno skupnost v slovenščini nimamo ravno posrečenih ali kompaktnih imen. Če bi rekli »cimrstvo«, bi lahko govorili tudi o skupnosti dveh ali več ljudi, ki si delijo samo sobo v večji stanovanjski enoti, denimo študentskem domu. A tudi če se trudimo natančneje določiti in denimo rečemo »cimrstvo v skupnem najetem stanovanju« ali preprosto »sostanovalstvo«, opisu manjka žmoht, ki ga premore Gemeinschaft. Skupnost. Čar tovrstnega sobivanja je, poleg tega, da je finančno precej ugodnejše kot samostojno življenje, namreč točno to, da si nenadoma del skupnosti, da pripadaš, da si dom deliš z ljudmi, ki ne glede na to, ali so tvoji prijatelji ali ne, še zdaleč niso tujci in s katerimi funkcioniraš in živiš v sožitju.

Življenje v taki skupnosti ima veliko prednosti, zlasti pa socialno in, kot omenjeno, finančno. Zato v WG-jih skupaj najpogosteje živijo študentje in mladi zaposleni, ki se šele poskušajo postaviti na svoje noge. Tako je tudi pri Thorstnu, Katharini in Barbari, treh študentih, ki so mladi, zagnani, imajo jasno začrtane cilje, v njihov bivalni mir pa nenadoma posežejo trije »starčkiki«, ki ne počno drugega, kot da pijejo in zganjajo hrup. Pa še hodnika ne pomijejo, ko so na vrsti za to! Grozni sosedje, skratka. In tako so, namesto da bi se učili in svoj čas porabili za koristne stvari, prisiljeni poslušati tiste spodaj, ki ne samo, da ne razumejo, kako je imeti cilje v življenju, ampak se tudi ne znajo sprijazniti, da se starajo in zanje neprestano žuranje pač ni več primerno. Tako na Anne, Johannesu in Eddija namreč gledajo tisti zgornji. Mladina, ki se ni nikoli naučila kuhati, se pa ure in ure nepretrgoma uči pravo. Mladina, ki nima hobijev, ker se ure in ure nepretrgoma uči pravo. Mladina, ki ima zdravstvene težave, ker se ure in ure nepretrgoma uči pravo. Mladina, ki ne zna več graditi odnosov, ker se ure in ure nepretrgoma uči pravo. Mladina, za katero tisti pod njo kaj kmalu spoznajo, da je nujno potrebna pomoči nekoga, ki jim bo pokazal, kako se spopasti z življenjem in preživeti.

Mlajšim generacijam se dandanašnji sploh pogosto očita individualizem, egoizem, egocentrizem. Povsem brez občutka za skupnost, osredotočeni na lastne cilje, ambiciozni, samozavestni in v neprestanem iskanju potrditve, takšni menda da so. Kot take, skrajno stereotipne predstavnike generacije Z, kot imenujemo mladino, rojeno po letu 2000, v *Sosedih* spoznamo tudi tri mladiče iz zgornjega stanovanja. Tri starejše žurjerke iz spodnjega pa avtor naslika kot tipične predstavnike babyboom generacije, generacije, rojene med letoma 1945 in 1965, ki so skupnostno naravnani, ki jim je pomembno sodelovanje in medsebojna pomoč, so polni idealizma in verjamejo v vrednost izkušenj in delovno etiko. O tem se danes sploh veliko govori: kateri generaciji kdo pripada, kako to vpliva na njegovo ravnanje in osebnost ter kakšen vpliv na družbo ima zaradi tega. Ločevanje generacij je sploh še en odličan primer tega, kako se ljudje strašno radi predalčkamo in potem primerjamo, kako različni so si naši predalčki med seboj. Razdelili smo se na skupine posameznikov podobne starosti, ki delijo dogodke določenega obdobja odraščanja. Takih skupin je v grobem pet, vanje pa so strokovnjaki ljudi uvrstili glede na vrednote, izkušnje in razne tehnologije, ki so jih v življenju zaznamovale. »Taki pač so milenijci« in »vsega so krivi babyboomerji« ali »generacije Z se raje niti ne trudi razumeti«. Tudi sama jih pogosto ne razumem. Ne samo predalčkov, tudi ljudi znotraj predalčkov in tega, zakaj takšni pač so. Ob branju *Sosedov* me je jako razjedalo denimo, ker se nisem znala postaviti v kožo ne enim ne drugim in ker sem bila prepričana, da nobeden od njih nima prav. Je to samo še en dokaz, kako smo si generacije različne in se zato med seboj ne razumemo? Pripadam namreč generaciji milenijcev, ki smo ujeti ravno nekje vmes med zgoraj omenjene. Smo generacija, rojena med letoma 1980 in 2000, čeprav sama denimo nikoli nisem razumela, kako lahko v isti koš vržemo rojene v dobi Guns N'Roses, Metallice in Queenov ter tiste, ki so na svet privekali ob prvih hitih Britney Spears in Rickyja Martina. Po drugi strani je vse to še generacija, ki ve, kaj je to kasetar in zna uporabljati telefon z vrtečo številčnico, tistim za nami pa so to le še fascinantni muzejski artefakti. Zdi se, da sta edino, kar imata generaciji Y (milenijci) in Z skupnega, le

Veronika Železnik, Jožef Ropoša

vsakoletna decembrska obsesija z jinglom *Last Christmas* in dejstvo, da je zaposlitev za nedoločen čas v našem svetu malodane znanstvena fantastika. Z vsemi generacijami pred nami pa si delimo predvsem to, da še vemo, kako so videti naši prijatelji v živo in ne zgolj na zaslonu telefona ali računalnika. Kako ima potem smisel od nas pričakovati, da bomo živeli v sožitju in bili sposobni med seboj sodelovati.

Kajti tudi to je dandanašnji opevana, a tudi veliko bolj pomembna tema. Medgeneracijsko sodelovanje. Ob tem se sicer razdelimo nekoliko drugače, ne več po črkah in pogledih na svet, pač pa zgolj še po starosti: na starejšo, srednjo in mlajšo generacijo. Pri pojmu medgeneracijsko sodelovanje gre za širok spekter aktivnosti in ukrepov. Mednje lahko uvrstimo izvajanje različnih oblik pomoči, denimo čustvene, socialne in fizične, izmenjavo izkušenj in dobrin, zagotavljanje socialne pravičnosti in vključenosti, preprečevanje socialne izključenosti, medgeneracijsko solidarnost. Kategorija starosti pri tej delitvi postane še očitnejša, ko se seznanimo z objavljenimi študijami in organiziranimi socialnimi programi ter ugotovimo, da je pojem sodelovanje tu vzet s precej rezerve, saj večina strokovnjakov v resnici govori samo o pomoči obeh mlajših generacij starejši generaciji. O skrbi, da se bodo starejši počutili vključene v družbo in ne le kot privesek, za katerega se čaka, da umre. O tem, kako je pomembno tehnično opismenjevanje starejših, o skrbi za njih, ko sami fizično niso več sposobni, o interakciji z mladimi, da ostanejo tudi miselno stimulirani in jim kognitivne sposobnosti ne upadajo. Vse to in še več so prednosti, ki si jih lahko obetajo starejši. Hecno je, koliko prostora je namenjenega temu, kaj bo pridobila starejša generacija, nekako pa se pri tem pozabi, da s sodelovanjem vedno pridobi tudi druga stran, v tem primeru mlajši generaciji. Mar nas nista o vzajemnosti vsakega odnosa podučila že Mali princ in lisica?

Da bi se prepričali o pomembnosti sodelovanja več generacij, nam niti ni treba pogledati daleč, saj so že družine običajno več kot slikovit primer. Družina nam lahko zagotavlja čustveno oporo, finančno podporo ali pomoč v času bolezni. Znotraj družine si lahko pomagamo tudi z gospodinjstvi opravili ali denimo tako, da babice in dedki prevzamejo skrb za vnuke, medtem ko so starši v službi ali imajo kak drug opravek. Stari starši s svojimi izkušnjami in razumevanjem pogosto prispevajo tudi k vzgoji vnukov, prenašajo nanje svoje izkušnje, jih učijo, sami pa se ob tem otresejo občutkov osamljenosti, izoliranosti, nepomembnosti in nepotrebnosti. Starejši so pogosto izvir vedenja, znanja in življenjskih izkušenj, po katerih mlajše generacije lahko samo hlepijo. Tudi prenos znanja je namreč eden pomembnejših vidikov medgeneracijskega sodelovanja.

Sodelovanje in sožitje treh generacij sta pravzaprav nujna in osnovni pogoj za delovanje družbe, saj izboljšujeta pogoje zdravja in blaginjo vseh. Tudi zato se večina programov medgeneracijskega sodelovanja tako intenzivno osredotoča na ohranjanje aktivnosti starostnikov. Raziskave kažejo, da je za ljudi dobro, da ostanejo aktivni in zaposleni tudi takrat, ko dosežejo upokojitveno starost. Tako koristno uporabijo svoje znanje in sposobnosti ter se razvijajo naprej. Dejavní seniorji so bolj zdravi, sploh psihično, in živijo dlje. Ker še vedno sodelujejo v skupnosti, se počutijo kot njen pomembni del. To je navsezadnje koristno tudi za družbo, kajti aktivni starostniki pomenijo manjše stroške za pokojninsko in zdravstveno blagajno. In bodimo iskreni, v času, ki ga živimo, bo še

kako pomemben vsak cent, ki ga prihranimo na enem koncu in lahko investiramo na drugem. Medgeneracijsko sodelovanje je pomembna oblika trajnostnega razvoja družbe ter močan vir navdiha za preseganje različnih vizij prihodnosti, ki temeljijo na posamezniku, njegovi moči in usposobljenosti.

Medgeneracijsko sodelovanje je tudi to, kar se spontano razvije med *Sosedi*. Medtem ko Anne, Eddi in Johannes premlevajo, kako bi okrepili svoje odnose in več stvari počeli skupaj, Johannes ugotovi, da zgornjim sosedom še zdaleč ne gre tako dobro, kot so jih hoteli prepričati. Sklene, da je čas, da jim priskočijo na pomoč. V le nekaj dneh se tako obojim popolnoma spremeni način življenja. Mladina ugotovi, da starčki sploh niso tako napačni, in začne z njihovo pomočjo spravljati svoje življenje v red, staroste pa tudi prepoznajo, da še niso za staro šaro in da imajo marsikatero znanje in izkušnjo, kar lahko delijo in tako pomagajo drugim, s tem pa dobijo smisel uporabnosti in zadovoljstva. Skoraj kot naročanje hrane za dostavo. Mi rabimo hrano, gostinci pa službo. Win-win, kot reče Katharina.

Kaja Petrovič, Nejc Jezernik, Veronika Železnik, Jožef Ropoša, Nataša Tič Ralijan, Tomo Tomšič

KAJA NOVOSEL

POT DO SOSEDOV

Besedilo *Sosedje* Ralfa Westhoffa razpira več tematskih polj: kot najbolj očiten se kaže medgeneracijski trk dveh svetov, dodatno zasoljen z generaciji atipičnimi, na prvo žogo kontrastnimi lastnostmi (pretirano sterilni mladci in sproščeni nori starci). Kar je spočetka videti kategorično nezdržljivo, se vedno bolj stika v preseku krožnic dveh mentalitet, znotraj katerega se med dogajanjem postopoma vzpostavlja stik, celo *odnos*. Besedilo, ki se poskuša ogibati stereotipom na način, da pravzaprav generira nove stereotipe, pa ta odnos ustvarja prek na videz mimobežne, a v resnici precej kompleksne medosebne interakcije – sosedske. Prišleki Anne, Johannes in Eddi ustvarijo stik s Katharino, Barbaro in Thorstnom ravno zaradi na novo vzpostavljene funkcije sosedov, s katerimi si delijo strop/tla; stik pa vodi v konflikt, ki začenja o(ne)mogočati vsakdan vseh šestih likov. Eno izmed manj opaznih spoznanj besedila je nenazadnje pomen soseda, sosede, sosedov: gre za osebe, ki niso znanci, niti bežni mimoidoči – ne, sosedje so element vsakdana, ki nam lahko zelo intenzivno ukrojijo življenje, še posebej, če ne živijo znotraj okvirov naših predstav o njem.

(Še posebej) tisti, ki imamo priliko izkusiti življenje v večstanovanjskih objektih, imamo zagotovo predstavo o (vsaj lastnih, če ne splošnih) medsosedskih odnosih: pot iz stanovanja do izhoda je lahko ravno zaradi sosedov doživetje bodisi v pozitivnem bodisi v izrazito negativnem smislu. Kolikor je sosedov, tolko je zgodb: nekateri drug ob drugem bivajo že desetletja, drugi se spoznavajo na novo, tretji se komaj kdaj ugledajo, četrti se nikoli ne srečajo. A še celo v zadnjem primeru se zavedamo, da so sosedje vedno le nekaj korakov in pritisk zvonca stran od nas: o njih lahko vemo zelo veliko in še več, hkrati pa nam niso blizu in jih ob snidenju povečini le vljudno pozdravimo, kvečjemu na kratko povprašamo po počutju ali zdravju, preden se odpravimo dalje, in v tistem dnevu ne pomislimo več nanje. Pa so vendarle tam: pripravljeni na razpravo o fasadi stanovanjskega objekta, urniku čiščenja hodnika, novem upravniku ali kakšni peti stvari, ki zadeva vse stanovalce. Če smo z nekom sosedje *dalj* časa, lahko z njimi razvijemo dober odnos, ki lahko vodi v občasno kavo, ob kateri si podelimo nekaj novic in tračev

Kaja Petrovič, Tomo Tomšič

(mdr. o nam in sosedom manj ljubih drugih sosedih), poleti pa nam med našim dopustom zalivajo rože in pobirajo pošto, da nabiralnik ni poln reklam in položnic. Kakor koli obračamo, so sosedje nekakšen fantomski del našega socialnega kroga, ki v skrajnem primeru vznikne takrat, ko prirejamo zabavo, se v zavetju domačih sten prepiramo, kdaj pa kdaj preglasno zavpijemo ali pa odnašamo iz stanovanja stvari, ki jih ne želimo razpostaviti vsem na ogled – takrat se pogosto porodi ultimativna skrb, še kako vtisnjena v našo družbeno shemo, pa tudi kulturo: *Kaj bodo pa rekli sosedje?* Mnenje sosedov v resnici *šteje kot malokatero*. Prek tega mnenja sosedov (pa naj bo tehtno ali pa ne) vzpostavljamo odnos z njimi in s skupnostjo, v katero se priselimo in – če je sreča mila – tam ostanemo na dolgi rok.

Kolikor je priseljevanja in odseljevanja, toliko je odnosov: ob večletne lastnike stanovanj se priseljujejo najemniki, morda se menjavajo na vsakih enajst mesecev – kolikor danes v povprečju trajajo najemne pogodbe –, nekateri se odselijo po dolgih letih in dajo prostor novim najemnikom. Nekdo kupi stanovanje in ga več mesecev renovira, kar je zopet svojevrsten medsosedski odnos, ki domačo atmosfero močno uzurpira z zvoki sanjske prenove (še posebej, če ta poteka celo ob koncih tedna). Morda v nekem bloku vsi živijo že več deset let in vedo več drug o drugem kot o sebi. Morda pa so v nekem bloku sama najemniška stanovanja. Morda so neprofitna in so najemniška ter (naj bi bila) večna? Mogoče pa kakšno stanovanje preprosto ostaja prazno in sosedov ni – kar pomeni več miru v primeru tankih sten, pa tudi več gretja v času kurilne sezone, saj se stanovanja drži mrzla enota brez življenja. Vse to gibanje ljudi vodi v premislek o še enem specifičnem fenomenu, ki je še posebej v zadnjem času vreden razmisleka (v vsakem primeru pa vreč denarja) – sosedov ni, če ni stanovanja. Še več: *dobrih* medsosedskih odnosov ni, če ni dolgoročnega (lastniškega ali najemniškega) posedovanja bivališča, katerega dolgo-trajnost bi sčasoma omogočila oblikovanje konkretnjšega odnosa s sosedi.

Stanovanje je torej prostor, ki omogoči, da se sosedje in *Sosedje* sploh lahko zgodijo. Najsibo lastniški ali najemniški, selitev v nov prostor – ki naj bi bil tvoj (stalni ali začasni) dom – je vedno stresna (ogromna količina kuhinjske opreme, knjig, rož, oblek, telovadne opreme in drugih za življenje bistvenih predmetov, ki jih je treba uspešno prenesti na novo lokacijo; urejanje novega prostora in poskus narediti ga domačnega; prva noč v novi postelji, ko si je treba zapomniti sanje, saj te kažejo prihodnost sanjajočega v stanovanju). Ko se situacija nekoliko umiri, pa je (verjetno) nenapisano pravilo, da se je dobro, koristno in kulturno predstaviti sosedom v objektu (če le ni prevelik) ali pa jih vsaj opozoriti nase, se vključiti v novo okolje karseda naravno – in postopoma ustvariti nov odnos z bližnje stanujočimi. Tako to naredijo tudi trije optimizma polni starčki, ki sprožijo dogajanje s tem, ko se grejo vljudno predstaviti zgornjim mladim sosedom. Anne ob prvem stiku na vprašanje, zakaj pravzaprav živijo skupaj, živahno odvrne: *Bolj zabavno in bolj poceni je*. Preprosta izjava v svojem bistvu že razkriva neko točno družbeno pozicijo – ne ena, ne drug in ne tretji si ne morejo privoščiti stanovanja sami zase, kar je sicer nadalje v besedilu omenjeno še nekajkrat. Besedna zveza »poceni stanovanje« je v našem prostoru trenutno oksimoron, ki se ga ne da streti in ki močno soustvarja družbeno umeščenost mladih posameznikov in družin brez začetnega

kapitala ali lastnine prednikov, ki bi omogočile ugoden in lahek prehod iz odvisnosti od domače namestitve do selitve »na svoje«. To se verjetno dogaja tudi mladim trem sosedom; o njihovem socialnem in družbenem razredu sicer izvemo malo, toliko več pa izvemo o njihovem mentalnem razsulu, ki vodi v konflikt spodnjih in zgornjih. In tako pridemo do mladih treh.

Vsakdan cimrov Katharine, Barbare in Thorstna krojijo študijske obveznosti, obremenjenost z roki in izpiti, teža dokazovanja znanja, usposobljenosti in relevantnosti, za povrh pa verjetno stalnega občutka manjvrednosti in nezadostnosti – prostih kapacitet ob vsem tem žal res *ni*. Vsak dan garajo za uspešno opravljene zaključne izpite, ki bi omogočili verižno reakcijo dosežene stopnje, s tem pa naziva ter posledično priložnosti (sploh ne nujnosti) za službo, s katero bi mlada oseba dobila mesečno plačo in si z njo financirala bivališče, ki bi omogočilo samostojnost in (nazadnje) dokaj kakovostno življenje. Od tod tudi na prvi pogled bizarne reakcije treh študentov ob trku s prišleki – nepoštено bi bilo reči, da starejši nimajo skrbi v življenju, pa vendar so njihova leta umeščanja v družbo na podlagi dokazovanja lastne kompetentnosti pač mimo. Ne gre le za jezo mladih treh cimrov zaradi preglasne glasbe, ropotanja in nezmožnosti čiščenja (že tako čistega) hodnika, temveč za bes obremenjenih do (na videz) nonšalantnih. Je res, da so tudi starejši cimri v finančni in eksistenčni stiski, pa vendar navijajo glasno glasbo, popivajo in veseljačijo, *samo je nebo granica* – točno to nebo, ki tudi zelo konkretno razdvaja (sproščeno, v usodo vdano) nebo ta starih in (celostni) poden od podna ta mladih. Zdi se simbolno: ne gre učenje, ne gre zdravje, ne gre zaroka oziroma partnerski odnos. Nič ne gre, ampak treba je delati dalje, saj je v delu odrešenje in nekoč, nekje – možna svoboda preskrbljenosti.

Medgeneracijski in sosedski trk je tako spočetka šokanten, obremenjujoč in utesnjujoč: dve generaciji se med sabo ne razumeta, njun odnos temelji na medsebojnem presojanju, obtoževanju in obrekovanju. Slika nedostopnosti se šele sčasoma začne razbijati s krhkostjo, ki je ni mogoče spregledati ali ignorirati.

KATHARINA: *Thorsten sploh ne more nič nosit, jaz se moram nujno učit, Barbara pa cel dan joka. Meni zmanjkuje časa, ampak eden mora v trgovino, da o čiščenju sploh ne govorim. Mogoče bi nam vi lahko prinesli kaj iz supermarketa.*

Zdi se, da (mlado) življenje ni premica s ciljno ravnino, ki prinaša olajšanje in počitek, temveč je krog, perpetuum mobile opravkov, dokazovanja in večnega občutka neuspešnosti zaradi premalo doseženega. Začetno zrcalo starih, ki so bili nekoč mladi tako kot ta zgornji, se obrne: mladi gledajo (dol!), kako brezupni bodo čez petintrideset let, če se maksimalno ne potrudijo in *naredijo nekaj iz sebe*. Prišleki kaj hitro (p)ostanejo grozljiva podoba večnega sobivanja, brezciljnosti, nepomembnosti in kvazi mladostne energije, za katero ni prostora v dejanskih letih mladosti.

THORSTEN: *Hoče kdo iz tega stanovanja pozneje živet v skupnem gospodinjstvu revežev? Odgovor je: ne.*

A roki, mentalno neravnovesje in zafurani partnerski odnosi kljub želji po boljši prihodnosti ne popuščajo. Stiska je vse večja, prave rešitve pa kljub maksimalnemu naprezanju ni, dokler modrost izkušenih kljub vzajemni

Nejc Jezernik, Nataša Tič Ralijan

Veronika Železnik, Jožef Ropoša

začetni antipatiji odreši mladostniško zaletavo preobremenjenost. Pomirjujoč sklepni prizor, v katerem šest cimrov-sosedov meče frizbi, daje up, da se bodo mladi osredotočili na tisto, kar je v življenju res dragoceno in pomembno ter da bodo spoznali, da življenje ni pehanje za uspehi, kvalifikacijami in popolnostmi, temveč je smisel življenja (po)mir(itev s samim sabo) ...

Pa je res tako?

Lepo bi bilo, da je. A nekdo, ki je mlad (in hkrati ne tako zelo poln nad), točno ve, da je metanje frizbija v resnici samo kratka pavza pred nadaljevanjem kljukanja *to-do* seznama: učenje, plačevanje računov, delo za ne tako zelo bajen zaslužek, poskus partnerskega odnosa, nakupovanje živil, pospravljanje, fizična aktivnost za zdravo telo, branje za splošno razgledanost, za povrh pa še spanje osem ur na dan – da bo lahko preostalih šestnajst ur maksimalno produktiven in s tem nenazadnje koristen ne le sebi, temveč tudi družbi. In da bo lahko nekje daleč v prihodnosti (sam) dobil sosede, ki jih bo lahko poznal desetletja, saj bo to pomenilo zmožnost privoščiti si čisto svoje (ali vsaj dolgoročno) bivališče – kar bi pomenilo življenje določene kvalitete, dosežene s stabilno mesečno plačo, omogočeno s službo, ki si jo je ta mladi nekdo prislužil z nazivom zaradi dosežene stopnje, ker je opravil zaključne izpite, ker se je vsak dan maksimalno potrudil in nekoč *ni* imel prostih kapacitet za nič drugega – niti za takratne sosede ne.

Jožef Ropoša, Nataša Tič Ralijan, Tomo Tomšič

Kaja Petrovič, Nejc Jezernik, Veronika Železnik

RALF WESTHOFF

NEIGHBOURS

Wir sind die Neuen, 2016

Stage adaptation based on the movie *Wir sind die Neuen* (2014)

Comedy

First Slovenian production

Opening 6th October 2023 on the Small Stage

Translator **ANJA NAGLIČ**

Director and music selector **TIJANA ZINAJIČ**

Dramaturg **ALENKA KLABUS VESEL**

Set designer **DARJAN MIHAJLOVIĆ CERAR**

Costume designer **MATIC HROVAT**

Language consultant **MARTIN VRTAČNIK**

Lighting designer **BOŠTJAN KOS**

Sound designer **TOMAŽ BOŽIČ**

Stage manager and prompter **Lejla Žorž**

Technical director **Janez Koleša**

Stage foreman **Matej Sinjur**

Heads of technical coordinators **Boris Britovšek** and **Dimitrij Petek**

Sound masters **Tomaž Božič** and **Matija Zajc**

Lighting masters **Janez Vencelj** and **Bogdan Pirjevec**

Hairstylists and make-up artists **Anja Blagonja**, **Sara Dolinar** and **Katarina Morel Kobetič**

Wardrobe mistress **Urška Picelj**

Property mistress **Ana Johanna Scholten**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of Ljubljana City Theatre.

Cast

Anne **NATAŠA TIČ RALIJAN**Johannes **JOŽEF ROPOŠA**Eddi **TOMO TOMŠIČ**Katharina **VERONIKA ŽELEZNIK** as guestBarbara **KAJA PETROVIČ** as guestThorsten **NEJC JEZERNIK** as guest

Anne, Johannes and Eddi used to share a flat when they were students, but later in life they went their separate ways. In their old age, they reconnect and decide to live together again. All three are single and miss company, and as pensioners they are tight on money, so sharing the costs will be a good idea for them. They move into their new flat, playfully reminiscing about their turbulent youth, drinking, smoking, having lively discussions and late-night music. But their joy does not last long. In the flat below there live three serious students, who are in the middle of their exam period and have a hard time with elderly party-goers. Not only do they expect the new tenants to provide them with necessary peace, they also insist that they stick to the house rules and take on certain duties. The newcomers, however, do not give a damn about it. Both camps stubbornly insist on their own way of doing things and get involved in an intergenerational conflict, which is wittily turned upside down and defies stereotypical expectations. In this world gone wrong, there are numerous comic complications which, alongside the sparkling dialogue, entertain on the one hand and reveal many bitter truths of today's world, on the other. The elderly are upholding the ideals they stood for as members of the student revolutionary movement in the late 1960s, while the younger ones are the individualists of modern society, who are constantly stressed out and who put all their efforts into studying and succeeding, but no longer know how to socialise in a relaxed way. Obviously, the two sides will have to converge at some point ...

Ralf Westhoff (1969) is an award-winning German film director, screenwriter and producer. *Neighbours* was his first acclaimed film comedy (2014), which won the Grand Prix at the 32nd Filmfest in Munich. Two years later, a charming theatre adaptation was written.

Tijana Zinajić is an established theatre and film director who successfully tackles various genres. At Ljubljana City Theatre, she has staged with great subtlety the poignant plays *For Our Young Ladies* by Dragica Potočnjak, *Further Than the Furthest Thing* by Zinnie Harris and *That Face* by Polly Stenham. Tijana Zinajić is undoubtedly an exceptional master of comedy. For her direction of Jure Karas' *Realists*, performed by SNT Nova Gorica, she received the Noble Director Award at the 2019 Days of Comedy Festival in Celje. At Ljubljana City Theatre, we have not forgotten Daniel Glattauer's hit *The Miracle Exercise*, which entertained many viewers on the local Small Stage and all over Slovenia for several years, and in March 2023, Jelena Kajgo's comedy *Rollercoaster*, also directed by her, premiered at the Ljubljana City Theatre.

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

Energija za življenje

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXIV, sezona 2023/2024, številka 3
Izdaja Mestno gledališče ljubljansko
© 2023 Mestno gledališče ljubljansko

Za izdajatelja **Barbara Hieng Samobor**
Urednice **Alenka Klabus Vesel, Eva Mahkovič, Petra Pogorevc, Ira Ratej**
To številko je uredila **Alenka Klabus Vesel**
Lektor **Martin Vrtačnik**
Fotograf **Peter Giodani**
Oblikovalka **Mojca Višner**

Tisk **MatFormat**
Naklada **200 izvodov**
Ljubljana, Slovenija, oktober 2023

Po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 davek ni obračunan.

SEZONA 2023/2024

www.mgl.si
info@mgl.si
01 4258 222